

A manók és tündérek világa

Emberemlékezet óta születnek mesék a tündéreknek vagy néha tündéknek is nevezett félnk teremtményekről. Úgy tartják, e varázslatos lényecskék mellettünk, emberek mellett élnek saját, titkos kis világukban. Egyes tündérek közösségben élnek, többségük azonban jobban szeret egyedül lenni.

➔ A tündéret általában szépséges és kedves lényeknek tartjuk

Vigyázz, mit mondasz!
Egyesek szerint a „tündér” szó kiejtése szerencsétlenséget hoz, ezért bölcsebb, ha aprónépnek, jó szomszédoknak vagy rejtőzködőknek hívjuk őket.

Minden tündérnek emberi külseje van, de olyan erővel bírnak, amelyről az emberek csak álmodozhatnak. Ezeket a félnk kis lényeket ritkán lehet látni, ám amikor megmutatják magukat, azonnal különös dolgok történnek. Egyes tündérek, mint például a koboldok, szeretnek tréfát űzni és borsot törni mások orra alá. Más tündérek azonban, mint például az őszapók, jóságosak és segítőkészek.

Ki kicsoda a tündérek világában

Őszapók

Az őszapók nagyon segítőkészek. Többnyire az emberek otthonaiban élnek, ahol hasznos feladatokat végeznek.

Gnómok

E föld alatt élő tündérlények óriási kincsek fölött őrködnek.

Koboldok

Összeférhetetlen, csúnya kis teremtmények. Sötét helyeken élnek, és mindenféle galibát okoznak az embereknek.

Manók

A világos manók barátságosak, kedvesek, a sötétek viszont kitolnak az emberekkel.

Kopp-koboldok

Sokban hasonlítanak a koboldokra, ám nem annyira kártékonyak.

Törpék

E dolgos tündérlények a föld alatt élnek, és ha kedviük tartja, segítenek az embereknek.

Pixik

A világos és sötét manókhoz hasonlóan a pixik is tehetnek rosszat vagy jót az emberekkel.

Nimfák

E tündérek folyók, tengerek, fák, mezők és hegyek között élnek.

A csapatban élő tündérek

A tündérek sok tekintetben hasonlítanak az emberekre. Hozzánk hasonlóan egyes tündérek szívesebben élnek társaikkal.

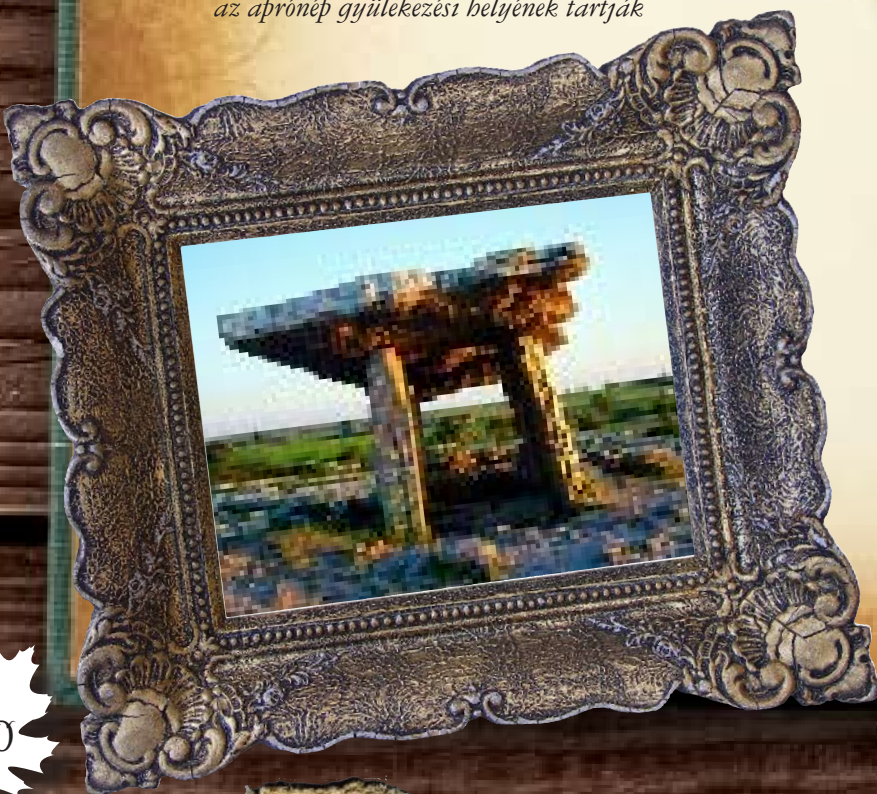
Ők az úgynevezett csapatos tündérek. Azt szeretik a legjobban, ha színes felvonulásokon parádézhatnak zene és tánc kíséretében. Királyok és királynők uralkodnak fölöttük, és minden évben megrendezik nagy ünnepeiket: a májusnapot és a sötétség ünnepét.

► *A sötétség ünnepén a tündérek a király és a királynő előtt táncolnak és énekelnek*

▼ *Ebből az írországi temetkezőhelyből mindössze egy kőterem maradt fenn, ahol egykor eltemettek valakit – ma e helyet az aprónép gyülekezési helyének tartják*

A leghíresebb csapatban élő tündérek Írországban laknak. Daoine Sídhe (ejtsd: dína sí) vagy aprónép néven emlegetik őket. Az ősi temetkezési helyeken, valamint magányos galagonyabokrok tövében találkozhatunk velük. A Daoine Sídhe tündérek magasak, karcsúak. Arcuk gyönyörű, hangjuk csengő, hajuk hosszan leomló.

Rakoncátlan manók

Varázsos kis lények egy csoportja ütött tanyát Észak-Európa hidegebb országaiban. Dániában ellen, Németországban alfar, Svédországban elvor, Nagy-Britanniában pedig elf néven ismerik őket.

E manók leginkább aprócska embernek látszanak – ám közülük a férfiak többnyire csúnyák, a hölgyek pedig mindig szépek. Sötét erdőkben laknak, gyakran kivájt faüregekben vagy ősi temetkezési helyeken.

↓ Kvarckőből készült ősi nyílhegyek, úgynevezett **manónyilak**

↑ A manók az erdő mélyén élnek, titkos rejtekhelyeken

Manónyilak

Évezredekkel ezelőtt a vadászok kovakőből készült hegyet készítettek a nyílveendő végére. Európa egyes részein ezt a fajta nyílhegyet manónyilaknak nevezték el.

Egyszer volt, hol nem volt: A föld alatt élő koboldok

Európa közepén, Csehország hegyeinek mélyén hatalmas kincs lapul. Az ősi sziklákba zárva értékes ezüstérc rejtőzik, amelyből ezüstpénzt, valamint sok szép ékszert készítenek. A bányászok évszázadokon keresztül egyre mélyebbre és mélyebbre ástak a hegyek gyomrába, mint ahogy az üregi nyúl váj vackot a földbe.

A csehországi Kutná Hora ezüstabányáiban a bányászok számos történetet meséltek a Wichtlein, azaz kisfickó néven emlegetett bányatörpékről. E föld alatti törpék hosszú szakállú, aprócska öregembernek látszanak. Bányászruhát viselnek, lámpást, csákányt és kalapácsot hordanak magukkal.

Rémseges törpék

Első látásra igen könnyű összekeverni a koboldokat és a törpéket, mivel egyformán alacsonyak, őszek és ráncosak.

Ha azonban megnézzük a lábukat, azonnal nyilvánvalóvá válik a különbség. A koboldok lába és lábfeje egyenes, a törpék lába viszont görbe, lábfejük pedig akár visszafelé hajló is lehet. A törpék ezért mindig csizmát viselnek.

↓ *A törpék a föld alatt tevékenykednek, és értékes remekművek, többek között koronák születnek a kezüik alatt*

Varangyok és békakövek

Az emberek régóta úgy vélik, hogy a varangyos békák igazából álruhás törpék. Sokak szerint a varangyoknál mindig akad egy ékkő, és ha valaki ezt a **békakövet** szerencsetalizmánként magánál hordja, semmi baj nem érheti.

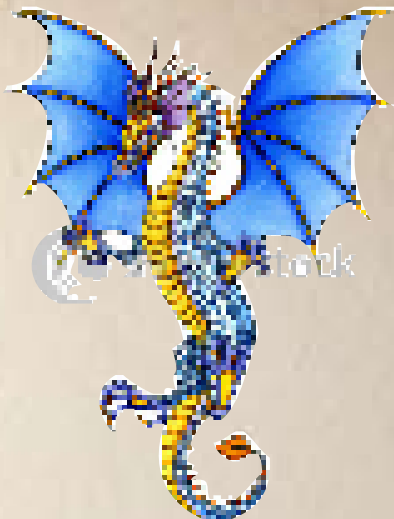
Ki kicsoda
a sárkányok
világában

Az európai mesék sárkányai

Tűzkakas

Sárkánytestű, szárnyas,
kakasfejű és kakaslábú szörny.

Európai sárkány

Tűzokádó szárnyas vadállat,
bőre pikkelyes, lába bosszú,
karmai élesek.

Féreg

Hatalmas, kígyószerű sárkány.

Baziliszkusz

Hasonlít a tűzkakashoz, ám nyolc
kakaslába van, és harapása mérgező.

Sárkányok a nagyvilág meséiben

Kínai és japán sárkány

Gyíktestű, szárny nélküli
vadállat, fején szarvakat visel,
bőre pikkelyes, karmai élesek.

A babilóniai és az ókori közel-keleti sárkány

E szárnyatlan lény mellső lábai
olyanok, mint az oroszláné, hátsó
lábai pedig saskarmok.

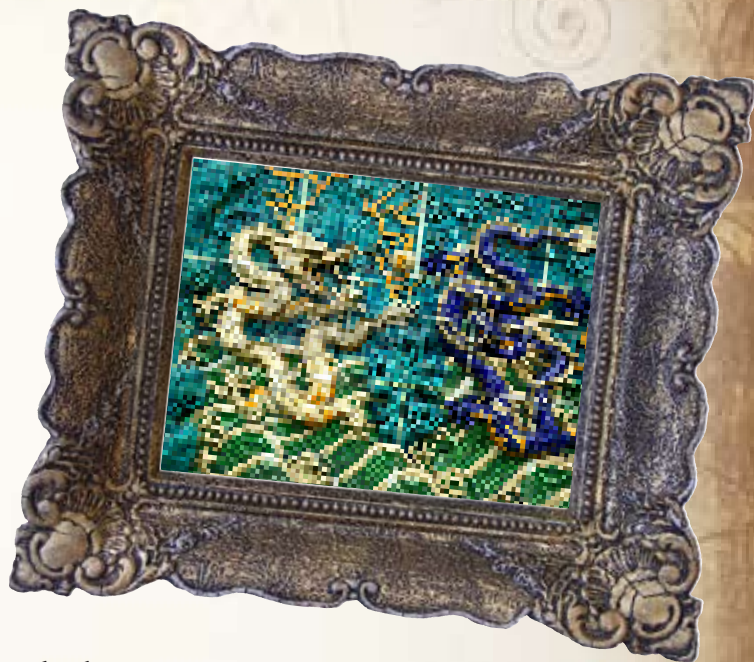
Indiai sárkány

Hatalmas, háromfejű kígyó.

Kína és Japán sárkányai

Számos kínai és japán mítosz szól sárkányokról. A kínai sárkányok általában jóságosak, míg japán társaik veszélyesek az emberekre.

Mind a kínai, mind pedig a japán sárkányok szárnyatlan vadállatok. Tekergő, kígyószerű testtel, pikkelyes bőrrel, négy rövid lábbal és éles karmokkal képzeltek el őket. Fejük kicsi és könnyed, bajszuk van, vagy ritkás szakálluk. Nagy fülekkel és szarvakkal rendelkeznek, tüzet okádnak, és orrlyukukból füst gomolyog.

↑ Fehér és kék sárkány a kínai mitológiából

► A sárkányok a kínai és a japán népmesék kedvelt állatai

Sárkányszínek

- A kínai sárkányok rendkívül színesek. A színek különleges jelentést hordoznak.
- A fekete sárkány a tavak őrzője.
  - A vörös a folyók őrzője.
  - A kék jóságos és bátor.
  - A sárga képes beszélni az istenekkel.
  - A fehér katasztrófa, például éhínség közeledtét jelzi.

Sokfejű szörnyek

A legkülönösebb külsejű szörnyek talán azok, amelyeknek több feje nőtt.

Az ókori görögök történeteiben szerepel egy Cerberus nevű, háromfejű, ádáz kutya. A görögök a **Kimérákban** is hittek. E teremtmények részben kecskére, részben oroszlánra, részben kígyóra emlékeztettek, és fejeik a hátukból nőttek ki. Az úgynevezett **Hekatonkheireknek** egyenként ötven feje volt, a **Ladón** nevű sárkánynak pedig száz!

↑ Cerberus (Kerberosz), a háromfejű kutya

A világ más részein is születtek mesék sokfejű szörnyekről. A skandináviai **vikingek** egy hatfejű óriásról, **Thrudgelmirről** regéltek, aki szerintük a Föld első lakói közé tartozott.

◀ Az ókori görög mítoszok hidrája egy balálosan veszélyes, sokfejű kígyó

▶ Thrudgelmir, a vikingek hatfejű szörnye

Hárpia

Hippogriff

Roc

Sárkány

Griff

↑ Az emberek képzeletében sokféle szárnyas szörny élt a sárkányoktól az óriásmadarakig

Nem minden repülő szörny kinézete ilyen valószerűtlen. A közel-keleti mítoszokban létező Roc például közönséges madár, és leginkább a mérete miatt minősül szörnyetegnek. No és persze azért, mert társaihoz hasonlóan különböző rémtetteket hajtott végre: ragadozó módjára mindenre vadászott, majd a zsákmányt felfalatta a fiókáival.

↑ A vámpírok emberi vérrrel táplálkoznak

Vámpírok
A repülésre is képes vérszívó vámpírok számos nép mítoszaiban léteznek. Az észak-amerikai choctaw indián törzs például egy Skatene nevű teremtményt alkotott magának, az indiai tamiloknál pedig egy Pey nevű vámpírról mesélnek.

Egyszer volt, hol nem volt: Baba Jaga és a bátor Vasziliszta

• OROSZORSZÁG
CSEHORSZÁG • LENGYELORSZÁG

A mítosz keletkezési helye...

Élt egyszer egy kedves, szép leány,
akit Vasziliszának hívtak.

Mostohája mindig kegyet-
lenül bánt vele.

Egy nap kialudt házukban
a gyertya, ezért a mostoha
megparancsolta Vaszili-
szának, hozzon tüzet Baba
Jagától, aki az erdő közepén lakott.
Baba Jaga egy félelmetes vén szipirtyó
volt, és Vasziliszta rettegett tőle.

Vasziliszta édesanyja a halála előtt adott lányának egy
fából készült varázsbabát. Amikor Vasziliszta Baba
Jaga háza felé tartott, a baba beszélni kezdett hozzá, és megígérte, nem
esik majd bántódása. Vasziliszta megérkezett az erdei tisztásra, ahol a szi-
pirtyó különös kunyhója állt. Az épület tyúklábon forgott! A vén banya
behívta Vasziliszát, és foglyul ejtette.

↑ *Baba Jaga, a gonosz vén
szipirtyó repülő mozsáron körözött
az erdő felett*

